EU_OPVK_I/2_17_Př8_Křivice_infolist

Křivice neboli **rachitida** (rachitis) je onemocnění dětí, vyvolané nedostatkem vitaminu D. Bývá způsobena nedostatečnou výživou, chudou na tento vitamin, ale také nedostatkem slunečního záření, jehož pomocí dovede tělo tvořit z některých látek vitamin.
Nemoc se vyskytuje mnohem častěji v severských zemích, protože vitamin D se tvoří v kůži vlivem slunečního záření. Vitamin D odpovídá za urychlené vstřebávání vápníku ze střeva a za jištění jeho přepravy ze zažívacího ústrojí do kostí, kde se ukládá. U dětí se účinek nedostatku vitaminu D projevuje mnohem dramatičtěji. V dospělém věku jeho nedostatek vede ke vzniku osteomalacie.

Projevy křivice

Tato choroba se projevuje těžkou poruchou tvorby kostí - kosti měknou, převažuje chrupavčitá hmota. Zatímco ve zdravé kostní tkáni je chrupavčité složky asi 30%, v rachitické kosti až 70%. Ubývá značně fosforečných solí, kdežto obsah vápenatých solí se celkem nemění. Kostní změny mají za následek, že dochází k poruchám ve tvaru kostí.
U kojence měknou kosti lebeční, zvláště týlní. Zuby rostou nepravidelně a jsou na kousacích plochách zoubkované, tvrdé patro je vysoko klenuté. Na žebrech je přechod části chrupavčité v kostní značně ztluštělý a tvoří tzv. rachitický růženec. I na ostatních kostech jsou hranice chrupavky a kosti zduřelé, kosti dolních končetin se ohýbají, dítě přestává chodit. Také obratle se hroutí a tím vznikají různé zkřiveniny páteře.

Příčiny křivice

Tato choroba se vyvíjí u dětí, které trpí nedostatkem vitamínu D a nemohou si ho ani v těle tvořit pro nedostatek slunečního záření. Mnoho solí vápenatých a fosforečných v potravě urychluje vývin této choroby, neboť zvyšují spotřebu vitaminu D. Proto kravské mléko, které obsahuje těchto solí více než mléko lidské, ač má větší obsah vitaminu D, vyvolává křivici u kojenců, jestliže nebyly zachovány ostatní podmínky pro správné hospodaření vitaminem D, totiž dostatečný přívod vitaminu a hojnost světla.
V minulosti byla křivice u dětí obvyklým jevem a vyplývalo to z nedostatečné výživy a v některých městech také z toho, že sluneční paprsky obtížně pronikaly vrstvou znečištěné atmosféry. Na řízení rovnováhy vápníku v lidském těle se podílí hormon příštitných tělísek na krku a vitamin D. Vitamin D vzniká v těle působením slunečního záření a dále se složitým způsobem zpracovává v játrech a ledvinách. Teprve poté se stane vlastní účinnou látkou. Při poklesu hladiny vitaminu D začne v krvi klesat také hladina vápníku, protože bez přítomnosti dostatečného množství vitaminu D, nemůže náležitě vstřebávat ze střeva. Krevní koncentrace vápníku přitom nesmí klesnout příliš nízko, jinak hrozí vznik svalových křečí - tetanie. I když křivici a osteomalacii vyvolává přímo nedostatek vápníku, ve skutečnosti je může zavinit také onemocnění orgánů, které se podílejí na tvorbě aktivního vitaminu D.

Léčba

Léčení vyvinuté rachitis záleží v podávání velkých dávek vitaminu D ve formě rybího tuku nebo různých léčebných přípravků vitaminu D a ve vystavování těla ultrafialovým paprskům slunečním nebo umělým (horské slunce).

http://cs.wikipedia.org/wiki/Křivice
http://www.cpzp.cz/clanek/2591-0-Krivice.html